
Dit artikel is exclusief voor abonnees, maar we bieden het u gratis aan.

dS + DONDERDAG 28 FEBRUARI 2019 - CULTUUR EN MEDIA

<p>Maria Lucia Cruz Correia: één met de natuur. Marco Berardi </p>

Maria Lucia Cruz Correia: één met de natuur. © Marco Berardi

KUNSTENARES WIL 'ECOCIDE' LATEN ERKENNEN ALS EEN MISDRIJF

'In het Amazonewoud ruik je geen jungle meer, maar olie'

Lees De Standaard voor maar € 1!

^ [Meer info](#)

'Justice for the climate!' De slogan duikt vaak op tijdens de klimaatmarsen. Maar hoe bereik ie

dat? Maria Lucia Cruz Correia zoekt het uit in een rechtszaakperformance. CHARLOTTE DE SOMVIELE

Een maand geleden werd de Braziliaanse mijnwerkersstaat Minas Gerais opnieuw getroffen door een verwoestende dambreuk. Huizen, straten en auto's werden bedolven onder 12 miljoen kubieke meter vervuilde modder. Ondanks de schaal van de ramp bestaat er geen wettelijk kader dat toelaat de schuldigen van dergelijke *ecocides*, zoals ook olielekken, massale ontbossingen of een kernramp, te bestraffen.

Geïnspireerd door Polly Higgins, de Schotse 'advocate van de aarde' die al jaren actie voert om van *ecocide* een misdaad te maken die het Internationaal Strafhof in Den Haag kan berechten, wil de Portugees-Belgische kunstenaar Maria Lucia Cruz Correia daar iets aan veranderen. Als resident van het Stadsatelier van Vooruit kaart ze in haar werk consequent de milieuproblematiek aan. Voor *The voice of nature – the trial* trok ze naar Ecuador, het enige land waar de Rechten van de Natuur zijn opgenomen in de grondwet, maar waar de economie tegelijk sterk afhankelijk is van de olie-industrie.

'Tussen 1964 en 1992 heeft oliegigant Texaco tonnen chemisch afval gedumpt in lokale rivieren in het noordoosten van Ecuador. Ik wilde zelf de impact van zo'n milieumisdad zien,' vertelt Correia in Gent, waar de première morgen plaatsvindt. 'In Europa hebben we daar geen flauw benul van, al worden we door de luchtvervuiling wel geconfronteerd met stille doders zoals astma. We besteden de ontginning van olie uit aan Zuid-Amerika, met alle desastreuze gevolgen van dien. Als je het Amazonewoud bezoekt, ruik je geen jungle meer, maar olie. Dat is het resultaat van onze verslaving aan fossiele brandstoffen, hoe graag we dat ook blijven ontkennen.'

'Bij een moord op een mens heb je een lijk en een moordwapen. Verkracht je de aarde, dan duurt het tientallen jaren voor de effecten zichtbaar zijn'

MARIA LUCIA CRUZ CORREIA

Correia ontmoette tijdens haar reis de Surayaka, een inheemse gemeenschap die een rechtszaak aanspande tegen twee buitenlandse oliebedrijven die het Amazonewoud ongevraagd hadden volgeplant met explosieven voor seismisch onderzoek. Na 15 jaar procederen kregen ze van de rechter gelijk, al liggen de bommen er nog steeds. Een ramp voor de spirituele Surayaka. Hun advocaat Juan Auz komt tijdens de voorstelling getuigen over het proces.

'Het succes van de Surayaka is een uitzonderlijk verhaal: in Ecuador, net als in de rest van de wereld, gaat economische winst nog steeds bijna altijd voor natuurbehoud,' aldus Correia. 'Het probleem is dat je de aarde niet kan compenseren voor de geleden schade. Wie of wat zou je vergoeden? Bij een moord op een mens heb je een lijk en een moordwapen. Verkracht je de aarde, dan duurt het tientallen jaren voor de effecten zichtbaar zijn en is het veel moeilijker om een schuldige aan te wijzen.'

Nieuw keuzevak

In haar zoektocht naar een nieuwe rechtspraak die het verval van de biodiversiteit op onze planeet kan tegenhouden, liet Correia zich adviseren door het Leuvens Instituut voor Criminologie en klimaatjurist Hendrik Schoukens van de Universiteit Gent. Hij pleit er onder meer voor om de klimaatkwesatie in alle bestaande wetten te integreren. De samenwerking met Correia leidde tot de oprichting van een nieuw keuzevak over klimaatrechtvaardigheid voor Schoukens' studenten.

The voice of nature speelt met elementen uit de klassieke rechtspraak, het herstelrecht dat vooral erkenning wil voor de slachtoffers, én rituelen. 'Als we de klimaatcrisis willen bedwingen, moeten we een uitweg vinden uit dit gepolariseerde debat – veganisten versus vleeseters, landbouw versus bosbeheer – en onze relatie met de natuur herstellen. Dat kan via rituelen. Als kind kost het ons geen moeite om in harmonie met de natuur te leven, we praten even gemakkelijk tegen een mens als tegen een steen. Ergens in ons onbewuste kunnen we dat gevoel terugvinden.'

Om een duurzame mentale switch te maken waarbij we ons weer deel voelen van de natuur is veel toewijding nodig, geeft Correia toe. 'Onze hersenen hebben, net zoals ons rechtssysteem, veel tijd nodig om zich aan te passen. We zijn het zo gewend om ons boven de natuur te stellen. Ik probeer me alvast bewust te zijn van het effect dat de omgeving op me heeft. Dat bomen en planten zwijgen geeft ons geen vrijgeleide om hen te blijven vernietigen.'

'The voice of nature - the trial', morgen en zaterdag in het Oud Gerechtsgebouw in Gent (Same Same but Different Festival).

LEES MEER

Lees De Standaard voor maar € 1!

^ Meer info

VANDAAG | Bosherstel in theorie genoeg om planeet te redden

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20190705_04495974)

03/07/2019 | Hoe astmapatiënten de opwarming van de aarde mee kunnen tegenhouden

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20190703_04491824)

03/07/2019 | En Nederland, het gidst opnieuw

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20190702_04491470)

03/07/2019 | India's Silicon Valley droogt uit

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20190702_04491434)

01/07/2019 | Kilometerheffing vergroent vrachtwagenpark in sneltempo

(https://www.standaard.be/cnt/dmf20190630_04486944)

daard.be/extra/static/